

Euroopa poliitiline ruum

Antud teema materjalid tegelevad Euroopa kui riigi kujunemise ning olevikuga.

Angelova, Irina; Bukovska, Sandra; Daga-Krümina, Evi; Eskla, Annely; Falka, Sandra; Gobinš, Andris; Haljasorg, Heiki; Irbite, Ingüna; Jevgrafova, Zinaida; Maasik, Virve; Multer, Piret; Ozols, Rolands; Rubene, Zanda; Sproge, Ieva; Stavicka, Anna ja Valdmaa, Sulev **Avastusretk Euroopasse: Poliitilise hariduse käsiraamat**. AS Nordik Lettland

- Tööleht 2.1. Hääletama - milleks?
- Tööleht 2.6. Müsteerium
- Tööleht 2.7. Koopia

Euroopa poliitiline ruum

Õppematerjalis keskendume järgmiste küsimuste vastustele:

1. Mis on Euroopa poliitilise ühisruumi tänane raamistik?
2. Kuidas toimib Euroopa Liidu demokraatlik valitsemine? Kuidas on seda mõjutanud kujunemisprotsess?
3. Missugused on võimalused Euroopa poliitilise ühisidentiteedi kujunemiseks?

Eraldiseisvad konspektid õpetajale teema õpetamise toetamiseks:

1. [Sissejuhatus](#)
2. [Alusraamistik](#)
3. [Üldine töökorraldus](#)
4. [Liikmesriigi tegevus Euroopa Liidus](#)
5. [Demokraatia ja legitiimsus](#)
6. Põhipunktid
  - Euroopa Liit põhineb rahvusvahelisõiguslikel aluslepingutel, millega liikmesriigid on otsustanud korraldada teatud küsimusi ühiselt ja moodustanud selleks institutsioonid. Samas on kokkulepitud koostöö väga ulatuslik ning ühisinstitutsioonid kasutavad mitmetes lõikudes riigivõimu tüüpi pädevusi. Aluslepingute muutmine ja nendega katmata küsimused on liikmesriikide pädevuses, nagu ka liidust lahkumine. Riigid kuuluvad liitu ja kannavad suveräänsust ühisinstitutsioonidele, sest kasu ületab kahju ning praktiline otsustusruum võib isegi suurenedada.
  - Liit toimib täna mitmetasandilise poliitilise ruumina, mille poliitikas ja valitsemises on kaks põhikihti, mis toimivad kõrvuti ja teineteisega seotult. Ühte kuuluvad tegevused liidu tasandil, teise liikmesriikide sees. Mõlemal tasandil on olemas oma alus- ja tööreeglid, formaalinstitutsioonid, poliitilise ja kodanikuosaluse vormid, mis rajanevad avalikkussfäärile ning lõppkokkuvõttes kodanike subjektsusele.
  - Liikmesriik osaleb ühisinstitutsioonide töös oma esindajate kaudu, saades teavet ja omades sõnaõigust praktiliselt igas tööjärgus. Võtmeroll on täitevvõimul, kus ametnikud töötavad materjale läbi, koostavad seisukohti ning osalevad ühisõiguse ettevalmistamises ja rakendamises, ent koordineerimine ning enamik otsustus- ja esindusõigusest on täitevvõimu tipul, eriti valitsuskabinetil. Lisaks otsustab ja kooskõlastab keskeid küsimusi tavaliselt parlament, sageli vastavas erikomisjonis.
  - Euroopa Liit põhineb valitsemisel tavalise inimese eest ja heaoluks. See on liidu tehnokraatlikust algusajast pärinev isalik ja täitevvõimukeskne mudel, mida arvustatakse vähese tähelepanu pärast esindusdemokraatiale. Samas toimib see korralikult, kuni liidu

pädevused ei õõnesta liigselt seda legitimeerivate liikmesriikide institutsioonide võimekust.

Õppematerjal terviktekstina [eesti keeles](#) ja [vene keeles](#).
Euroopa Liidu liikmesriigi tegevus Euroopa Liidus [vene keeles](#).

Euroerakonnad

Õppematerjalis keskendume järgmiste küsimuste vastustele:

1. Mis on euroerakond?
2. Missugused euroerakonnad täna tegutsevad?
3. Kuidas euroerakond toimib?
4. Missugune on euroerakondade roll erakondade euroopastumisel?

Eraldiseisvad konspektid õpetajale teema õpetamise toetamiseks:

1. [Sissejuhatus](#)
2. [Euroerakonnad](#)
3. [Maailmavaateline alus](#)
4. [Euroerakondade tegevus](#)
5. [Euroerakondade euroopastumine](#)
6. Põhipunktid
  - Euroerakonnaks nimetatakse Euroopa Liidu liikmesriikide erakondade katusühendust.
  - Euroerakonnad kujunevad maailmavaate alusel, pika traditsiooniga on konservatiivid, sotsiaaldemokraadid, liberaalid, rohelised, vasakpoolsed ja eurovastased.
  - Euroerakondade tegevus põhineb liikmeserakondade esindajate koosolekul ja otsustuskogudel, poliitilisel juhtkonnal ja sekretariaadil. Lisaks osalevad tavaliselt mingil viisil liikmesühendused nagu noorte- ja naisteühendus, vaatlajaliikmena liiduväliste Euroopa vennaserakondade esindajad jne.
  - Euroerakondi võib pidada liikmesriikide erakondade euroopastumise keskseks mõjutajaks. Mitte iga erakondade euroopastumise protsess ei toimu euroerakonna kaudu, ent vähemalt täna tugevdab erakondade euroopastumine euroerakondi.

Aruteluküsimused:

1. Kirjelda täpsemalt mõnda euroerakonda: liikmed ja koostöö korraldus, maailmavaade ja ühisprogrammid, katusstruktuurid, otsustus- ja töökorraldus. Aluseks sobib vastava euroerakonna võrguleht.
  - [European People's Party \(Euroopa Rahvapartei\)](#)
  - [Progressive Alliance of Socialists and Democrats \(Sotsiaaldemokraadid\)](#)
  - [Alliance of Liberals and Democrats for Europe \(Liberaalide ja demokraatide liit\)](#)
  - [European Greens-European Free Alliance \(Rohelised/Euroopa Vabaliit\)](#)
  - [European Conservatives and Reformists \(Euroopa konservatiivid ja reformistid\)](#)
  - [European United Left-Nordic Green Left \(Euroopa vasakpoolsed\)](#)
  - [Europe of Freedom and Democracy \(Vabaduse ja demokraatia Euroopa\)](#)
2. Vali üks euroerakond ja võrdle sama erakonnaperekonna rahvusvahelise koostööplatvormiga (PES ja Sotsialistlik Internatsionaal, ALDE ja Liberaalne Internatsionaal jne). Missugused jooned töökorralduses sarnanevad, missugused erinevad?
  - [Sotsialistlik internatsionaal \(Socialistic International\)](#)
  - [Liberaalne internatsionaal \(Liberal International\)](#)
3. Vali üks euroerakond ja võrdle Eesti liikmeserakonna programmide ühtsust (PES ja IRL, ALDE ja

Keskerakond ning Reformierakond jne). Missugused seisukohad ja lähenemised on sarnased, missugused erinevad?

- [IRL](#)
- [Sotsiaaldemokraadid](#)
- [Keskerakond](#)
- [Reformierakond](#)
- [Erakond Eestimaa Rohelised](#)
- [Eestimaa Rahvaliid](#)

Õppematerjal terviktekstina [eesti keeles](#) ja [vene keeles](#).